

Дітларатцра і Мастацтва

Год выдання 36-ы
№ 32 [2186]
21 красавіка 1967 г.
ПЯТНІЦА
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

Няхай жыве марксізм - ленінізм — вечна жывое, усёперамагаючае рэвалюцыйнае вучэнне!

3 Заклікаў ЦК КПСС да 1 Мая 1967 г.

У ЛЕНІНСКІЯ ДНІ

Васновы дзень 22 красавіка... Дзень гукага крыгалому, дзень вясення абуджэння ў прыродзе. Сімвалічна, што ў гэты дзень нарадзіўся вялікі Ленін, родны Ільіч. Жыць па Леніну, праводзіць і вучыцца па Леніну — вось наш бавыя заклік, наш дзіві. Ленінскай мудрасцю, яго геніяльным прадбачаннем напуюныя юныя працоўны дзень краіны. Ленін з намі, Ленін сярод нас!

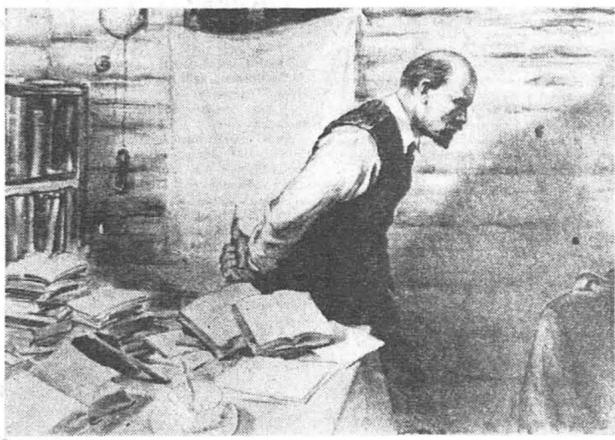
Завтра дзень нараджэння Уладзіміра Ільіча Леніна... Праз тры гады мы будзем адзначаць 100-годдзе з дня нараджэння правядуць рэвалюцыю. Пройдуць яшчэ многія стагоддзі, але ніколі не згасне імя — Ленін.

Ленін з намі, Ленін сярод нас... У гэты дзень Леніну прысвячаюцца спектаклі прафесіянальных і народных тэатраў, урачыстыя вечары на прадпрыемствах і ва ўстановах, у клубах, бібліятэках, школах. Чытаюцца лекцыі, прысвечаныя Ільічу, наладжваюцца выстаўкі яго твораў і твораў аб ім, выкарыстоўваюцца музычныя творы, якія ён любіў.

Вось некаторыя факты з «Ленінскай пошты» рэдакцыі.
Мнагалюдны вечар адбыўся ў Маладзечанскім гарадскім Доме культуры. Сюды прыйшлі жыжары горада, каб праслухаць лекцыю «Любімыя мелодыі Ільіча». Урачыста і велічна працяглі ў зале песні «Варшавяк», «Смело, товарищи, в ногу» і іншыя, якія любіў У. І. Ленін.
Пасля лекцыі адбыўся канцэрт мастацкай самадзейнасці. У яго рэпертуары было шмат вершаваных і беларускіх паэтаў, прысвечаных У. І. Леніну, партыі, рэвалюцыі.

«Мамы Ільіча ў нашых справах» — пад такім дэвізам у Старадарожскім раёне пачалася бібліятэчная эстафета. Яе мэта — раскажаць чытачам пра мінулае і сённяшняе свайго раёна, пра яго лепшыя людзей.
Першая прыйшла ў гэты эстафету Гарадзкая сельская бібліятэка, якая носіць ганаровае званне «Бібліятэка выдатнай работы».

Перад гледачамі кінатэатра «Перамога» г. Мінска выступілі старыя камуністы, удзельнікі Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі М. Гарачы. Гэтым самым ва ўсіх кінатэатрах сталі паказваць тэматычны паказ мастацкіх і дакументальных стужак пра У. І. Леніна. Сярод іх — «У пачатку веку», «Ленін у Польшчы», «Сіні шпэтляк», «Першая бастылія», «Апасіяната», «Сэрца маці і інш.

Пачатак дваццатага стагоддзя... Уладзімір Ільіч заклапочаны справамі па стварэнню партыі камуністаў — партыі, якая павяліла б працоўныя на штурм эксплуатацыйскага ладу. Сэрцаны ў Сібір, ён ні на дзень не адрываецца ад падыя, якімі жыве Расія, якімі жыве рэвалюцыйныя рабочы клас... Гэтым складанейшым перыяду ў жыцці вялікага Леніна прысвечана серыя графічных лістоў выпускніка Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута Рамана Мадлюкоўскага.

Мы бачым Ільіча — прафесіянальнага рэвалюцыянера, Ільіча — мысліцеля, Ільіча — стваральніка газеты «Іскры»...

Вось ён устаў з-за стала і ходзіць па пакоі. Выкрыжталізаваная думка, нараджаюцца радкі, якіх з нецярплівасцю чакае рэвалюцыйная Расія...

Другі ліст — Ільіч атрымаў пісьмо. Тут жа, на халадзе, ляміць не ўвайшоўшы ў хату, пагынама паведамленні агула, дае ён увесь сваім сэрцам...

Выраваўшыся з царскай сылкай, Ільіч едзе за мяжю, наладжваюць выпуск «Іскры». Першы адытак свежага нумара, Ільіч чытае кою проста ў друкарні, ля станка...

Усёго ў серыі твораў Р. Мадлюкоўскага — пяць лістоў. Мы прапануем чытачам «Літаратуры і мастацтва» тры з іх.

СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

Учора ў Мінску, у Доме урада, пачала сваю работу першая сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР сёмага склікання. На парадку дня сесіі:
1. Выбранне мандатнай камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.
2. Аб стане жыллёвага і культурна-бытавога будаўніцтва ў вёсцы ў Віцебскай вобласці.
3. Зацверджэнне ўказаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.
4. Выбранне пастаянных камісіі Вярхоўнага Савета БССР.
5. Выбранне Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.
6. Утварэнне ўрада Беларускай ССР — Савета Міністраў Беларускай ССР.

З дакладам па другому пункту парадку дня выступіў старшыня выканкома Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных дэпутат П. Рубіс.

Вярхоўны Савет БССР прыняў пастанову па заяве Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР складе свае паўнамоцтвы перад Вярхоўным Саветам. Адобрыўшы дзейнасць Савета Міністраў БССР, Вярхоўны Савет назначыў Старшыню Савета Міністраў БССР тав. Кісялёва Ц. Я. і даручыў яму прадставіць прапановы аб саставе ўрада Беларускай ССР.

Сесія працягвае сваю работу.

НА ЎСЕСАЮЗНУЮ ВЫСТАЎКУ ПЛАКАТА

11—14 красавіка ў Маскве адбыліся пленарныя пасяджэнні выстаўкі на абодру работ на Другую ўсеаюзную выстаўку палітычнага плаката, прысвечаную 50-годдзю Вялікага Кастрычніка.

Выстаўка будзе мець два раздзелы. У першым — рэспектыўным — будзе аднастраваны шлях развіцця савецкага плаката на працягу апошняга паўстагоддзя. У экспазіцыю другога раздзелу ўвойдуць плакаты браціх рэспублік Савецкага Саюза, створаныя ў апошнія гады.

Ужо сёння можна з упэўненасцю сказаць, што выстаўка будзе мець вялікую цікавасць не толькі для спецыялістаў, мастакоў, але і для шырокага гледача, для вялікай арміі прапагандыстаў савецкага мастацтва. Мы ўбачым сабраныя разам плакаты першых дзён рэвалюцыі, часоў грамадзянскай вайны, першых пяцігодкаў, суровых гадоў Вялікай Айчыннай і пасляваеннага перыяду. Творы Дзі, Маора, Чарамых, Мавоўскага, Кукрынскага і многіх іншых майстроў савецкага плаката раскажуць пра велічны шлях Савецкай дзяржавы.

Выстаўка адкрыецца ў канцы красавіка і будзе экспанавана на працягу месяца. Нам ужо сёння варты палкавацца, каб яе маглі экскурсантаў з нашай рэспублікі, асабліва агітатары і прапагандысты, работнікі дэмоу палітычнай асветы.

Мастацтва плаката нашай рэспублікі будзе прадстаўлена досыць шырока. На мінулай Усеаюзнай выстаўцы плаката мы былі прадстаўлены толькі трыма работамі. А сёння ў экспазіцыю будзе ўключана 15 плакатаў дзясці аўтараў: І. Бялецкага, Г. Гандзівіна, І. Давідовіча, Л. Замаха, Т. Ігнатенкі, Л. Кроля, Н. Лядкова, І. Радунскага, Л. Салаўёва, В. Шматава.

Што датычыць друкавання і тыражывання плакатаў, то гэта справа ў нас у рэспубліцы завядзена. Іншыя брація рэспублікі прывялі на выстаўку плакаты, якія ўжо аддрукаваны, а мы — у арыгінале. Нам неабходна прыняць захады, каб выправіць становішча, асабліва нецярпімае ў сувязі з несутымым поспехам нашага плаката на Усеаюзнай арэне.

Л. КРОЛЬ,
старшыня сесіі плаката Саюза
мастакоў БССР.

ФІНІШ КІНАФЕСТЫВАЛУ ПЯЦІ РЭСПУБЛІК

Сем красавіцкіх дзён Кішынёў быў сталіцаю традыцыйнага фестывялу рэспублік Прыбалтыкі, Беларусі і Малдова. У гэтыя дні ў Кішынёў прыехалі дэлегацыі з усіх рэспублік. У фестывялі ўдзельнічалі і дэлегацыі з іншых краін. У першы дзень фестывялу ў Кішынёў прыехалі дэлегацыі з усіх рэспублік. У фестывялі ўдзельнічалі і дэлегацыі з іншых краін. У першы дзень фестывялу ў Кішынёў прыехалі дэлегацыі з усіх рэспублік.

Дыпламы пераможцаў за лепшую аператарскую работу ў фільме «Дзюджына ў чорным студыі «Таліфілм» за лепшае мастацка-рэжысёрскае вырашэнне фільма «Літвін» — мастацка-рэжысёрскім фільмам «Эдгар і Крысціна» (Рыжская кінастудыя); за лепшы выканаваны мужчынскі ролі фільма «Ночы без налугу» (Літвінская кінастудыя); за лепшы выканаваны жаночы ролі фільма «Мядовыя» (Літвінская кінастудыя); за лепшы выканаваны мужчынскі ролі фільма «Чырвоныя паліны» (Малдова-фільм).

Спецыяльныя прэміяльныя журы прысудзілі за вышэйшую значнасць грамадскай тэмы фільму «Знаць заарылася з Андрэасам Дзятэкам» (Італія); за лепшы выканаваны жаночы ролі фільма «Па восені» (Літвінская кінастудыя); за лепшы выканаваны мужчынскі ролі фільма «Мядовыя» (Літвінская кінастудыя); за лепшы выканаваны жаночы ролі фільма «Чырвоныя паліны» (Малдова-фільм).

Журы дакументальных фільмаў пад старшынствам рэжысёра Цэнтральнай студыі дакументальных фільмаў Ірыны Веннар пераходзіць нубан і дыплом Саюза кінематаграфістаў ССР прысудзіла наротаўметражным стужкам «Калодзеж» і «Па восені», створаным маладзёнымі майстрамі. Дыпламы атрымалі таксама паўметражны дакументальны фільм «Кудзігійскія фрэскі» вытворчасці Рыжскай кінастудыі і навукова-папулярны фільм «Літвінская малява» (Вільнюс).

Беларускі дакументальны паўметражны фільм «Шчырае іронічна», які паказваўся паказ іронічна савецкіх мастакоў. Рэжысёраў фільмаў Юрыя Лістыва прысудзілі дыплом за лепшую рэжысёрскую работу ў навукова-папулярным фільме «Натчына зрытанка». На конкурсзе сямістаў Беларускай кінастудыі С. Фрыд атрымаў дыплом за сюжэты «Электронны чарчэжнік» і «Першы раз у першы клас».

Усёго па дакументальных, навукова-папулярных фільмах і кінаапаперах прысуджана 32 дыпламы і прызы.

На конкурс фільмаў малага экраннага метражу прадставілі Іграва, дакументальны і музычны тэлефільм, а таксама тэлевізійны рэпартажы.

Галоўныя прызы фестывялу — дыпламы і ІІ ступені за мастацкі тэлефільм і дыплом І ступені за паўметражны дакументальны тэлефільм журы пад старшынствам палітычнага агляральніка Усеаюзнага радыё і тэлебачання Юрыя Фойна атрымаў за прыжыццёвы суджыць за прычыны неадпаведнасці прадставіўшым фільмаў тым патрабаванням і задачам, якія ставіліся перад тэлебачаннем у сталячым годзе.

Цінавымі прызымі пошуні ў галіне паўметражнага тэлевізійнага фільма, якія ўладзе Беларускае тэлебачанне, Беларускае стужка «Зарпуда» В. Карасева і Ю. Нагібіна атрымаў два ганаровыя дыпламы за лепшы літаратурны сюжэтарны ігравага тэлефільма і за лепшае выкананне мужчынскі ролі ў фільме (анцёр Юрый Саранцаў).

Найбольшы поспех выпала на долю работнікаў малага экранна ў дакументальным жанры. Працоўная прыжыццёвая атмосфера рэвалюцыйнага года адлюстравана ў работах усіх пяці рэспублік. Асабліва Беларускай студыі тэлебачання атрымаў прыз за лепшую тэлепраграму фестывялу.

Пасля вайны пры самым Мінску Мы спраўдзілі ўсе акурат: Пад мора занялі нізіну... Малое! Я тэмаку рад!

Вядома, болей мяе Волга, Жывуць уцешнай маскі. Ды што на Волзе — там ідоўга, Вось паспрабуеца на Пціцці!

А гэта рэчка ледзь прыкметна, Вецца ў даўніх берагах, Высокыя, з часоў правяцельні, Бо плыць гула тут проста жях.

І вось бліскучою падоковай Нам свеціць люстра пры шашы І цешаць душу рыбавоку Няхай не сцерлядзі — ярыш.

Ды гэта мора ў нас другое І будзе трыцца чкай, Яно на мінскае ўзгор'е Нам прынасе Вяляра-рака.

Вялікі горад сухалутны, Ужо ён дыхае сваяжы, А там, гледзіць, падые судны Мой Мінск, сталіца трох марэй.

Я перабыў былое мора, І той дзіццяць жаль не ў жалы: Паказвае людское мора І штурм, і ціш, і глыб, і даль.

ТЫДЗЕНЬ ТВОРЧЫХ СУСТРЭЧ

Сёння заканчваецца Тыдзень выдленчага мастацтва. Па ўсёй рэспубліцы праводзіцца разнастайная мерапрыемства. Адкрыты шматлікія выстаўкі, мастацкі мастацтвазнаўчы сустрэча з гледачамі, дэстацыя творчымі планами, раскажваюць аб шляхах развіцця Беларускага савецкага выдленчага мастацтва.

У Мінскім арганічным Доме афіцэрў разгорнута выстаўка работ беларускіх мастакоў, якія пабывалі за мяжой. 60 графічных лістоў майстроў нашай графіі экспанаваны ў гродзенскім кінатэатры «Гродна». Творы беларускай скульптуры і графіі паказваюцца на выстаўцы ў Гомельскім Палацы культуры чыгуначнікаў Іма Уд. І. Леніна. Выстаўка пейзажаў старажытнага беларускага жывапісца М. Дучына адкрыта ў Слуцку.

Новыя выстаўкі наведвалі тысячы людзей. Мастацтвазнаўцы Дзяржаўнага мастацкага музея БССР, якія прысутнічалі на выстаўках, раскажваюць гледачам пра выстаўленыя творы, даюць кансультацыі самадзейным мастакам.

Мастацтвазнаўца В. Чуркіна прачытала лекцыю «Вобраз Леніна ў выдленчым мастацтве». У школе-інтэрнату № 4 г. Мінска і ў калгасе Ім. Леніна Мінскага раёна. У Мінскім арганічным Доме афіцэрў і ў Гродзенскім Доме тэатрышчыкаў з лекцыяй «Вялікая Айчынная вайна ў творах савецкіх мастакоў» выступіў Р. Ібрагімаў. Фільмам Акадэміі навук БССР аб старажытнарускім мастацтве раскажала мастацтвазнаўца Э. Вецер.

СТУДЭНЦКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

У Беларускай тэатральна-мастацкай інстытуце адбыліся спецыяльныя канферэнцыя прысвечаны Тыдзень выдленчага мастацтва. На канферэнцыі быў абгавораны выдленчы мастацтва, скульптуры, графіі студэнтаў.

Раскажваюць кінастужкі
У сувязі з Тыднем выдленчага мастацтва на кіназнаўчым рэспублікі дамаструюцца хронікальна-дакументальныя і навукова-папулярныя фільмы аб творах пры-

гонага — выдатных рускіх і савецкіх мастакоў. У многіх ініцыятарах перада пачаткам кінаснавага наладжваюцца сустрэчы гледачоў з мастакамі.

У МАЙСТЭРНЮ ПРЫЙШЛІ ГОСЦІ...

У майстэрню адукацыйнага дзельна мастацтва БССР А. Паслядовіч і жывапісец В. Саквенка ў гэты прыйшлі вучні-малявікі Мінскай школы-інтэрнату № 3 — школы з маладзёна-мастацкім узроўнем.

А. Паслядовіч раскажывае вучням пра асаблівасці работы графіка, паказвае іх сімвалічным творам. Гасцям асабліва цікавіцца іх сімвалічным творам «Беларуская песня».

В. Саквенка паказвае школьнікам жывапісныя палотны — партрэт пісьменніка М. Пастухавіча, намяшчыны з французскага жывапісца, гравюры партрэт калгасніцы, партрэт юнацы.

Нашы фотыаграфіянты А. Паслядовіч у час гэтай сустрэчы адмак.

Дзень адкрытых дзвярэй быў тэмава і майстэрні адукацыйнага дзельна мастацтва БССР А. Шымбона. Р. Ільіч.

Не праўдзяць мары — кепска марыць, Захочеш мець — мацней жадай.

Заўсёды так і не іначай! Заўваж у ранішняй імгле, Хто моцна прагнуў, той пабачыў, Што з іскры поўныя шугне.

Хутчэй на вясенскія пожны Перад халаднаю зімою Ідзі, спяшы, мой твор апошні, Літункак мой і клопат мой.

Ты быў мам, пакуль складаўся, Пад сэрцам і цэбе паў, Каб у сябрах ты абав'язваўся, Каб імі стаў, як мною быў.

Ізноў у рух неспіжынам І не крыніцай, не ракой, Народ мой, стаўшы акіянам, Перада мной і нада мной.

А колькі лёсаў, колькі доляў Навек хаваў, зноў нараджаў, Пакуль такую неадольнай, Усемагутнай сілай стаў!

Час падзяліў зямлю нарыюна, І вырасталі ў мужыка, Яго трымаў драпежны кіпчэц Арле, што ўзбіўся на свет.

Нібыта мог ён мора выпіць І паспытаць не даць другім.

Як у далёкай маладосці, Падціснуўшы вандроўны пас, Я сіння хвалі пазайздросціў Каторы раз, каторы раз.

Келіс, дарваўшыся да мора, Адчуў, нібыта жыў дасюль У беспаветравай прасторы — Падземны вязынь ці хатуль.

А тут! Быў свет жымы, віхурны, Абшар сінечы наліюны, З яго ласкавіцы прадбурнай, З неабазнанай глыбіней.

І людзі — племя капітэну, Што ветрам з пауб не садзьмеш, Што не прыстала, не прыстала Дзе нізкіх страж, да вузкіх меж.

І я з юнацкім захваленнем У верхых, праўда, не ўсэр'ваз, Ваду мерскую на насене З сабою браў, дадому вез.

За гэта мне быў гом у друку, Маўляў, захопцілі імпат, Як ні ўтлумачвалі навуку, Але імпат усплыў на свет.

3 УЗНАГОРОДАЙ!

За заслугі ў развіцці савецкага опернага мастацтва і ў сувязі з пці-дэсяцігоддзем з дня нараджэння Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР узнагародзіў народнага артыста Беларускай ССР, саліста Беларускага дзяржаўнага арэна Леніна андалічнага Вялікага тэатра оперы і балета Брацініна Леаніда Федаравіча Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

РАЗДЗЕЛЫ З ПАЭМЫ
«ЯК НАРАДЖАЎСЯ
НОВЫ СВЕТ»

Калі агорне часам жаль
Па ўсплэску акіяніскіх хвалі,
Па ўсім, што не магло змясціць
Людское вока пры жыцці,—
Не пакідай, мой друг, імкнучы,
Знайдзі яе, уваж, узвясі
З імглы блзладне пачуццяў
Нагулю, трыпачую мысьль.

Каб не дрыгала, дай адзене,
Дай слова ёй, само пасля
Яно праб'ецца, стане дзвэй,
І ўжо не спыніцца змяля.

Тут не прыдумка, не даівацтва,
На гэтых трох кітах стаяць
Уся навука і мастацтва,
Уся гісторыя твоя.

Зірні ў гады: ўсе больш яскрава
Ідуць да сонца большыя,
Якія думкай,
словам,
справой
Мы праклелі напастыкі.

Яшчэ адначасна адмыслова
Пісец мязаны даўніх кніг,
І даказваў: было спачатку слова,
А потым бог са слова ўзнік.

Прыдумай бога не дурнейшы,
Каб слухаў і не чаху суседзі,

Каб спасылца на вышэйшы,
Чым маш сам, аўтарызат.
Я паўтарыўся? Крытыкуйце,
Бунтуйце мне рэдкоў страі,
Але вытокі ў кожным кульце
Адны...
Я зераз не пра іх.

Я сплэўно мысьлі! Я раджае
Жывае кропелька крыні,
Яна нагутней, хоць маля,
За міжпланетны рухавік.

Я сплэўно слова! Ім спынялі
На небе сонца, ім заўжыды
Дзень пачыналі, спусташалі
І засялялі гареды.

Я сплэўно справу, сплэўно працу!
Не злічыць высілкай мае,
Я ім не дам ператварэцца
У зброю, што мяне заб'е.

Нашто мне свет — нямая луска,
Дзе я — прыдатак да машын,
Мне треба соль і хлеба лусте,
Престор патрэбен для душы.

Я сплэўно меру, сплэўно шчысе
Сягаць вачмі за дэляглад,
І дабівацца праз напасці,
Куды я скіраваў пагляд.

Мой друг, маладшы мой таварыш,
І ты лагодзіцца, бедай!

Не праўдзяць мары — кепска марыць,
Захочеш мець — мацней жадай.

Заўсёды так і не іначай!
Заўваж у ранішняй імгле,
Хто моцна прагнуў, той пабачыў,
Што з іскры поўныя шугне.

Хутчэй на вясенскія пожны
Перад халаднаю зімою
Ідзі, спяшы, мой твор апошні,
Літункак мой і клопат мой.

Ты быў мам, пакуль складаўся,
Пад сэрцам і цэбе паў,
Каб у сябрах ты абав'язваўся,
Каб імі стаў, як мною быў.

Ізноў у рух неспіжынам
І не крыніцай, не ракой,
Народ мой, стаўшы акіянам,
Перада мной і нада мной.

А колькі лёсаў, колькі доляў
Навек хаваў, зноў нараджаў,
Пакуль такую неадольнай,
Усемагутнай сілай стаў!

Час падзяліў зямлю нарыюна,
І вырасталі ў мужыка,
Яго трымаў драпежны кіпчэц
Арле, што ўзбіўся на свет.

ПРЫШЛА «ВЯСЁЛКА»...

Фотаздык М. МІНКОВІЧА.

Паміраюць часопісі і вучоныя на чале з прэзідэнтам Акадэміі навук БССР В. Курэвічам, які тымсама выступіў у «Вясёлцы».

Значна долга амаля павялічылі часопісныя плошчы — адзевыя мастацтва. Ад іх шмат залепілі жыццёвыя, запамінальныя, адмысловыя і цікавыя размовы з дзецьмі. У мастацкім афармленні часопісі прымаюць удзел мастакі розных узрастаў і творчыя пошукі: Ю. Пучыньскі, А. Волкаў, В. Ціхановіч, А. Кашкурэвіч, Г. Паллаўскі, М. Бельскі, Р. Кудрэвіч, А. Грўбіна, В. Шаранговіч, Ул. Сяржантэў. Паміж іншым, зазначна А. Пальчэўскі, за добрае мастацтвае афармленне і паліграфічнае выкананне часопісі быў двойчы адзначаны на ўсесаюнных конкурсах. Алякс. Восілавіч быў у свой час адзіным скаратарам «Скраў Ільчы» — часопісі, які можна лічыць адным з пераждніку «Вясёлкі». Той часопісі быў бяднейшы, выдаваўся на горшай паперы і без каларывых ілюстрацыяў, да «Вясёлкі» яму дала, — усталімае ён.

Папулярнасць «Вясёлкі» няспынна расце: спачатку яна выходзіла 15-тысячным тыражом, цяпер жа тыраж перавысіў 80 тысяч.

І гэта не адна, гаворыць члены рэдакцыі. Яшчэ ў годзе наступны і выхадзілі адзінаццаць даламогу іхняй рабоце. Ад іх жа, як і ад ірэндыкоў народнай асветы і дзіцячых устаноў, шмат залежыць. У Чэшніцкім раёне, напрыклад, дзякуючы і іхняму клопату, падліска ў параўнанні з мінулым годам вырасла ледзь не ў чатыры разы.

— Аднаведна памножыліся і сувязі часопісі з чытачамі. Матэрыялы «Вясёлкі» заахваваюць дзецей да актыўнасці — дзеці шмат пішуць у «Вясёлку»: шлюць разнашныя рэбусы і «красоорды», адказны на загадкі, дзеляцца ўражанымі ад прачытанага ў часопісі і ў кніжках. За тры месяцы гэтага года, напрыклад, атрымана паўтары тысячы лістачкаў — болей, чым за ўвесь першы год існавання часопісі. С. Грахоўскі змяшчае са зместам некатырых лістачкаў, па-дзіцячыму непасрэдных. Дзеці просіць прыслыць ім навукі, кніжкі, а адін хлапчук — нават друкарскі станок, каб друкаваць сваю «Вясёлку». Пісьмы прыходзяць адусюль, нават з-за межэй рэспублікі.

Дзеці, якія разам з бацькамі паехалі з Беларусі, часта застаюцца сабрамі «Вясёлкі». Нядаўна, напрыклад, адін хлапчук з Далекага Усходу прыслаў разам з пісьмом малюнак мора, якая і пахвалілі, які прыслыў яму «Вясёлку». Пішучы, дарчы, тыя, якія ўжо выйшаў з часопісі «Вясёлкі». Мне паказалі пісьмо Р. Алімсевава з Казахстана — цяпер ён 23 гады, яна сама стала педагогам, але пера-ранейшаму чытае «Вясёлку».

Дзеці прыслыюць у «Вясёлку» і свае творы. Часопісі атрымлівае ад іх вершы, апаўданаці, малюны, загадкі, гульні, самаробкі. Значная частка гэтай пошты трапляе на часопісныя старонкі. Асабліва — малюны. «Вясёлка» нарэдка наладжвае выставы малюнкаў сваіх чытачоў — тэматычныя, жанравыя, аўтарскія. У канцы мінулага года ў выдавецтва «Беларусь» выйшаў іх хутка рэзюмешу, між іншым) альбом дзіцячых малюнкаў «Усім колерам вясёлкі» — там шырока прадставлены дзеці-аўтары часопісі. Гэта, вразумела, заахвавае дзецей да творчасці, уплывае на іх эстэтычнае выхаванне, дае пэўны кірунак іх фантазіі.

Часопісі шмат дбае пра грамадзянскае, патрыятычнае выхаванне дзецей. Дарчы, ад першага нумара, які выйшаў у 1957 годзе, усе красавіцкія нумары часопісі былі ленынскімі па тэме.

Ленынская тэма дбае велікі ўдзельнікі і багаты матэрыял для выхавання грамадзянскіх пачуццяў і многіх іншых добрых чалавечых якасцяў. Ільчы і дзеці, дзяцінства Валодзі Ульянава, справы Ленына — першыя расказваюць нашым чытачам апаўданаці, вершы, малюны мастакоў.

Ленынская тэма, канечнае, зойме важнае месца ў іх матэрыялах, прысвечаных 50-годдзю Масцінкі. Старонкі сваю работу падначаліць задачамі юбілейнага года, часопісі імкнецца пазнаёміць дзецей з важнейшымі этапамі гістарычных падзей, паказвае, ад чаго ішла наша краіна і якіх поспехаў дасягнула.

«Нарадзілася вясёлка — будзе добрая вясна», — прычталі дзесяць гадоў назад дзеці ў першым нумары часопісі. Вясёлка — сімвал радасці, чысціні, прыгажосці. Хай жа часопісі з такою назвай дораць дзецьмі радасці і шчасце, каб добрай быле вясна іхняе жыцця.

Варлен БЕЧЫК.

ВОІН ВЯРНУЎСЯ З ФРОНТУ...

Прэм'ера Беларускага радыё

Беларускае радыё пазнаёміла нас з інсцэпійрай «Франтавік» па аповесці Алясея Асіпенкі «Жыта» (аўтар інсцэпійрайкі і рэжысёр М. Тройцкаў). У гэтай адлюстравлена жыццё беларускай вёскі ў першы год пасты вывазлення ад нямецка-фашысцкіх захоўнікаў.

На дзень падфарманым атрымаў гэты рамбеспектакль. Перапаліўся ў ім трагедыя і вясёлае, гаротнае і радаснае. Шматколерная не толькі тэатральна, шматколернае яго гукавое суправаджэнне.

Рэжысёр М. Тройцкаў ўдала падабрала музычны асаўдзік да спектакля. Арганічна ўпалілі ў аўтарскае апаўданаці і гарэзныя каарды, і стары вальс «Над хвалямі», і распеўная «Жыўна». Музыка не толькі ілюструе падзеі, але і даламагае больш яркаму выяўленню характараў.

З самага пачатку мы праймаем сімпатый да галоўнага героя аповесці (яго іграе Г. Гарбук).

Індывідуальнасць Г. Гарбука як акцёра фарміруе не толькі яго вяршыні вехамі на яго творчым шляху сталі радзё і тэлевізійныя ролі: Міхал Тварыцкі, Васіль Дзятлук, Павел Наміра, а цяпер і Язэп Каліна... У рамбеспектаклі мы убачым новыя рысы, новы парварот у традыцыйнай ужо тэме акцёра «Чалавек і зямля». Тут яна загучала зусім па-іншаму. Каліна — не ўласнік, не гаспадар, хоп па-гаспадарску, палітычна любіць зямлю, звязаны з ёю непарушна. Нямчэ ў гэтай любові ні хабараваті прыхільнасці да свайго каваляцка, ні прагнасці — не ваганасці, гэтыя Язэп аддаў «сучужым» калгаснікам збожжа, здабытае з такою працаю і небяспечна. Толькі крхму памарудзіць Каліна, чакаючы, што зробіць гэты ільчы, боючыся зладзіць «добрачынкі», бо велікі баішні і гучны фразы і позы... А потым, не жадаючы, каб доўга чапунаўся гэты крхмунаў для ўсіх пазя, крхміе: «Ші ж мы не доўгі!»

Гэта невялікая сцэна бадай адна з самых паўнацэнных у спектаклі. Гэта лі ільчы адна — сцэна ў прадарожнай ачацінцы, дзе сустраўся Язэп з Сядым (Р. Філіпавіч). Скрыжаваліся дзве жыццёвыя пазіцыі — хабарова-працаўніка, камуніста — і адпачынае, банальна. «Жыцьё — гучыня на вядзючых стаўках», — вываляецца Сяды: «Гэта не гучыня, — вадка адказае Язэп.

«Вянош?» — спытаў Каліна інструктара райкома партыі Вышак (Б. Уладзімірскі). Так, вадзе Язэп нават з самім Вышакам, а скаратаром райкома партыі Гаравым — за права не бядзючна выконваць працарабачыня чынаўства, за права думаць самому, вырашаць самому.

Гаравога іграе Я. Рахленка. Такіх воль абсалютна раўнадушна да справы людзей сыраў акцёр на сваім вяку нямала. Але воль знашоў жа новы паварот — не перакананы ў сваёй пазіцыі Гаравы, баіцца крхму «заверху», абелзюма рэкамі чупіўся за крэсла — і дзе ўжо тут праіваць, думаш...

І хоп у радзёпастаноўцы Гаравога паспяшна карышоў гэты дэталі ўвесце ў інсцэпійрайку самі рэжысёрам, хоп у ільчы М. Тройцкаў тактоўна і беражліва абмудзіліся з аўтарскім тэкстам), думашца, што і без гэтага ясна недаугавеннасць Гаравых.

У гэтым жа эпізодзе Вышак, які разумее праду Язэпа, пратэстуе супраць сула над ім, сьуда-скарога і несправядлівага... Мянцёна Вышак, мянцёна нават і сам Гаравы — але імяны Язэп, ільчыны, нібы мянцёна; жыццёвая буря робіць яго толькі больш пільным, дабрэшым, мудрым.

Л. БРАНДАБОУСКАЯ.

ВЛАКІТНЫЯ ВЁСНЫ

АБРАЗОК

Адзілі алейнікі і лшчыны. Хутка адрысуць коціны на вербах, асыплюцца і папыльваюць на вадзе. Вось тады і надзеяе пара чаромкі — заўвучыцца на ўлесках іх беладаннае івешчэнне. Паветра, сямлішчэ насачнае, цёртнім дышном, перапоўніцца тады ле мядовым пахам. Удыхнеш — і занурніцца галава, забяціца шпарэй сэрца, і згубіш лік сваім гадам, разам з падлеткамі наці па сшыткам, прывацца непагортнай яго прыгажосці, і не наглядзішся, не налюбешся.

Будзе. Усе будзе. Успіў свой чарод. А івешчэнне прывацца чар вясільнай вады. Кожная рачулка, кожны ручаёк прывісае даміну Дняпроў, і ён, неабсяжны, як моладу па сшыткам, прывацца коціны вадзі, і дэацца, сам лубоцця прыгажосці івешчэннай пльыцы Юр'я. Самы паўнаводны.

Дзеці садзіць на дубовым крзатні блізка ля ірчы, калуде нешта над галінамі. Вакол яго, як тіль мурашы, снуюць хлапчункі. Рабены, нібы верабыны лшчы, кіпаючы — дэадуў ужо Мікола. Ён асабліва наданучае старому, усе лезе пад рукі, імяцца падглядзець, што там ільчы робіць дэадуў сцэпрыннам. Неірыяна дамагаецца:

— Будзь! Усе табе, будзь! — лагодна з прыванай усмешкай сучышае малодз дзеці Нічыпар. — Эт, неірыяны ільчы Насчышчана ўжо, зладолішся.

Не дэадуўым, натурданым і даўно згубішым рукавіцам, ружом круціць вярбовыя дудачкі, але чаго не зробіш для жывіны-ўнука. Ільчы пацешыцца, пасчына. На тое яна і вясна, каб усеца дэадуў быў.

Пануць ірчувае стары набрыўны сокам вярбовую ірку, пануць празае галасом, імя ільчы Мінолку чакае. Разам з другімі хлапчункамі сплывае Цяпцін, імя толькі вядома. З беругі ўжо не паучыць прытнуціліся ірчувага наірышчы лодкі. Ля адной з іх, зводна лшчынаю лшчыном, заўважыцца беларысы падлетак. Хлапчункі анураюць яго, просіць:

— Падлетак знарэн марудна ірчувае ля замка, дражніць мурашоў: — Нуды вас стоіць! Шчы паўдзецца... Ці маці хопіцца, перцу заацца.

— А ты тройшні, Цяпцін, — не дэадуца малія.

— Хоп хвіліначу... — Паў бераном праваці... Цяпцін ірчуць галавою і сымцаца. Потым ідзе замка разам з лшчыном на ірчыні мастом лодкі, аберуч чаліцца за абшчыну і легка адштурхоўвае пасадзіну ад беругі. Сам адным налікам чаліцца за неа тым, лшчынаю ірчувае, ірчувае лшчынаю. З беругі ўжо не паучыць ступае ў лодку, садзіцца за грэбні. Робіць першы ўмах.

— Другім разам прыходзіць, зараз імя калі. Сплываюць траба, ірчуць сплываюць Цяпцін, імя толькі вядома. З беругі ўжо не паучыць яго слоў. Вельны апышоў дугі ў паветры, і дэадуца, то і лодка зусім, а нейкі матылек махае і махае ірчувае. І з кожным ўзмахам усе меншае матылек, усе арпынае ад беругі. Нарэцце, трапце ў паласу сонечнага бліскаў і зусім губоцця з вядома.

А вадок стары працую, што імя імя, дэадуца, ні канца, ні ірчуа. Над галавою, ў бядані неба, вывадзіць сваю чароўную мелодыю івешчэнне Цяпцін, імя толькі вядома. Слухаець і не можаць зрачуць, ні момант спыніць, што ён і дэадуў коціны дырнор, што гэты дэадуца ірчуе ўсёй гэтай музычнай вясні.

Хлапчункі шчы дуга талчуцца на беразе. Ад імя чаго рабіць ірчувае ірчувае, ірчувае, ірчувае лшчынаю. Кожны гучыць лшчынаю, ірчувае лшчынаю, ірчувае лшчынаю. Кожны гучыць лшчынаю, ірчувае лшчынаю, ірчувае лшчынаю. Кожны гучыць лшчынаю, ірчувае лшчынаю, ірчувае лшчынаю.

Дзеці Нічыпар, нарэцце, ільчы да себе Мінолку, аддае імя дудачку-саманурутку. Хлапчункі прыстаўле ля да губ, і дудачка пле цікім, прывешчэнне галасам, і імя ўжо Мінолку ні мурашоў, ні радзюннага Дняпра, ні зямлі пад нагамі, ні сонца над галавою. Вончэ ў хлапчунка гарачы невядзючы радасцю, і усе ён зараз у гэтым прыемным спеве дэадуў дудачкі, у ле мідугучы пералівак.

Не чые Мінолку, як нехта з яго сядроў, узрадаваны нечаканым адірыччэннем, ільчы ўсё да сядроў, што стаць амаль ці не на самай ірчуцы.

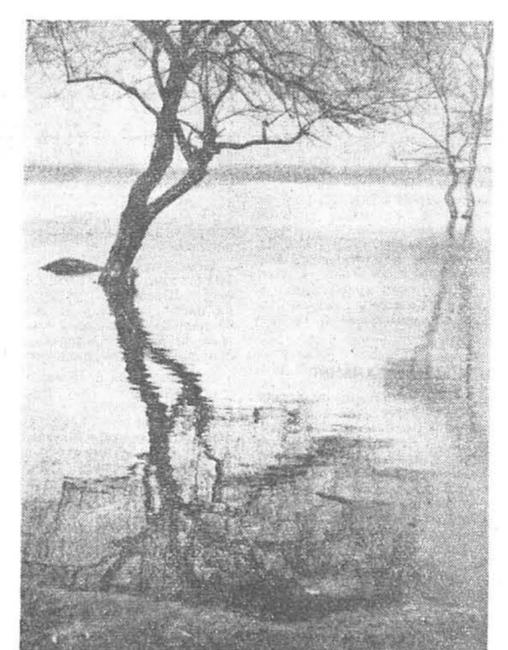
— Пабачце-це, хлапцы, сядзі! Усе мураў паіраіла!

І сапраўды, ад вясні, ад салодкага забаранка на цэпле бірозына, хмільоце мурашкі, Насмончуца соны і не могуць утрымацца, пунюць уніз — іх спельны ігды. Лшчына на лшчыны пармылаці лістоў, віль перабіраюць коціны.

Дэадуца з іх, з мурашак. Дэадуца з усёго, што анурае ільчы. Быццам другімі вачыма глядзіш на свет, быццам дэадуў ільчы не бядзі ні разліваў ракі, ні вярбовых коцінаў, быццам не чуў у нішці шпанавага поспіву і івешчэнна бусоў.

Маўніла садзіць і ўважліва ўгледжана ўдалечыню дзеці Нічыпар. Відэць, нешта прыгадае стары з таго, што даўно мела і ніколі не вернецца. Мона перацінаць вясні, перабрае іх у паміці па самых адметных, самых важных прыметках. Вясенні стагоддзі, ён ступае ў нагу з ім, тады і даты яго ільчы сулаюцца з вясільні дамаці: сплываюць вясна... дэадуца дэадуца, соран лшчына і соран пята. А цэпце воль — шчысцэацце сямая вясна... Лічы, што ўжо ўсе там, да спіноў. Уперадзе вясні другіх. Уперадзе ўнукаў вясні. І добра было б, каб выгала ільчы толькі бланкітны, толькі ў сонечным зяніці, толькі ў шчыбне птах.

...Зініць над пралескамі пчала-калатуха. Радасна плыоць адрэды на ўлесці. Ціка плыоць Дняпроў. І гучыць, гучыць пераліўна песьня Мінолесаў дудачкі.

ВЯСІЛЬНАЯ ВАДА.

Фотаздык А. СІДЛЕРАВА.

У «ВЯСЁЛКІ» і яе чытачоў сёння свята. Пра гэта свята дзеці ўжо ведаюць з яе чарговай красавіцкай кніжкі — сто дзеці ацатаў ад нараджэння часопісі: «Вось пахвалілі прывіса новы нумар. Ты разгортывеш і дэадуцаш:

РАВЕСНІЦА СВАІХ ЧЫТАЧОЎ

«ВЯСЁЛЦЫ» — ДЗЕСЯЦЬ ГОД

— «Вясёлкі» дзесяць гадоў! Дык яна ж мая равесніца! Сапраўды, яна твая равесніца, калі ты вучышся ў трэцім класе. І гэты нумар святочны.

Можна пазыздрасціць цяперашнім дзецьмі. Не таму, што дзяцінства новых пакаленняў багачэйшае на аздбу, што сёння яны маюць цацкі і гульні, якія раней і не сніліся. Зайздросна другое: у нашым дзяцінстве было непараўнальна меней такіх цудоўных сядроў, спадарожнікаў і разумных дарадчыкаў, як сённяшняе выдатнае афармленне кніжкі і часопісі, як шматколернае «Вясёлка», з якой ужо дзесяць гадоў радасна сабруюць беларускія дзеці.

Варта пазартаціць хоць некалькі нумароў «Вясёлкі» — і прадэдуць усе 120, — і нават не ўважываючы ўсе заслугі часопісі, не адзіначоўчы грунтоўна вартасць асобных старонак, адчуваеш і разумеш: гэта цікава і карысна дзельца.

Цікава, бо кожны нумар «Вясёлкі» — гэта сабраўшы ў адну кніжку зямельныя гульні, усмешлівыя жарты, невядзючыны прыгоды і падзеі, трапна падгляджаныя эпізоды з жыцця дзецей, казкі і загадкі, вершы і песьні, вясельныя малюны і многія іншыя, разнастайныя па формах і спосабах падарожныя ў дзіцячы свет.

Карысна, бо часопісі тактоўна і ўмепа, з веданнем і разуменнем дзіцячай псіхалогіі, не пасягнуць на дзіцячую логіку і застэчыцца верным правілам дзіцячай гульні, вядзе значную выхавальную работу. Расказваючы пра рэчы, пра прыроду, пра блізка і далёкі краіны, пра справы і заняткі людзей, ён пашырае і паглыбляе пазнанне дзецьмі неабсяжнага навакольнага свету — дае ўвядзенне пра людскую працу, родны краі, свай народ, пра Краіну Саветаў, пра мінулае і сучаснае. Адначасова часопісі вучыць дзецей быць шчырымі, чыстымі, сумленнымі, працавітым, уклічвае на тры рыскі і якасці іх паводзінь, у якіх вырўяецца і фармуецца характар.

Калі гаворыць пра карыснасць «Вясёлкі», абавязкова трэба адзначыць і яшчэ адну якасцінасць: велікі істотны ўклад нашай дзіцячай літаратуры: вадок часопісі гуртуецца значная група дзіцячых пісьмемнікаў — бадай, усе, хто піша для аднаведнага чытачоў.

Але гэта перанясем ужо ў нашу гаворку з членамі рэдакцыі часопісі — з тымі, хто задумвае, арганізуае і робіць «Вясёлку». Усе яны добра вядомыя і чытачам: мудрыя чаредзі, які расказвае дзецьмі вершам і прозай свае дзівоўныя гісторыі і, апрацоўваючы багачы фальклор, дораць дзецьмі невядзючыну радасць чытання і слухання цікавых твораў, — галоўны рэдактар «Вясёлкі» Васіль Вітэ; аўтар запамінальных апаўданаціў пра справы дарослых і дзецей — адказны

скаратар часопісі Алякс. Пальчэўскі; вывазік дзіцячых клопатаў і радасцей у вясёлкі і дзіцячых вершах — літаратурны супрацоўнік Сяргей Грахоўскі.

Калектыўнае ітэр'ю з імі, задуманае спачатку, у мяне не атрымалася: была свабодная гаворка, мала вытрыманая ў форме пытаньня-адказу. Перадочны ў змест, часам цяжка выдзеліць, што хто сказаў.

В. Вітка значны адрэзж, як што — не дзельна неіхны ўрачысты педліка ўсіх набыткі, а дэадуца адпадсумаванна вопіту — ніколі не шкідзіць азірнуцца на зробленае. Калі гаварыць пра літаратурную якасць часопісіных старонак, то многія з іх, хоць, вядома, і не ўсе, вытрымалі не толькі праверку ў кніжках асобных аўтараў — яны ўключаны ў чытанні і хрэмататы. Шмат твораў перадрукоўвае з «Вясёлкі» беластоцкая «Зорка» — дэадуца для дзецей да газеты «Ніва».

Пазуленне і існаванне часопісі спрыяе росту і развіццю нашай дзіцячай літаратуры. Разам прыпамінаем, колькі новых імянаў выявіліся і выспілі на старонках часопісі. Рыхтуючы да друку або выдаючы па адной ці некалькі дзіцячых кніжках В. Хомчанка, В. Гарбук, Ул. Ляуданскі, І. Мурзавіч, Ул. Мямкавіч, Н. Галіновіч, М. Марушэвіч, В. Раманенка, А. Кобец-Філімонава, І. Шарэй, М. Чарняўскі... Дзякуючы «Вясёлцы» прыйшлі ў «дэадуцаў» і дзіцячую літаратуру Ул. Юрзвіч, Е. Лось, А. Волыскі, П. Макаў, Л. Арабей, А. Лойка, Н. Гілевіч, В. Варба... Адначасова актывізаваліся пісьмемнікі, якія і раней працавалі ў дзіцячай літаратуры: А. Якімовіч, С. Шухавіч, Э. Агняцэў, Я. Яганска, А. Васілевіч... Часопісі запрашае на свае старонкі і старэйшых нашых літаратараў — К. Буйлю, К. Крапіў, П. Броўку, П. Глебук... Вельмі цікава раскрыўся ў сваіх казках Ул. Дубоўка, які раней, дэадуца, не браўся за творы для дзецей. Маючы такі гурт аўтараў, можна больш дбаць і пра якасць, дэагацца, каб тое, што трапляе на старонкі часопісі, было цікавае, карыснае і патрабнае дзецьмі, — развяслава гучы і фантазія, хвалывала і ўражвала, пакідала ў сядомасці трыляльны след.

«Вясёлка» карыстаецца і даламога сядроў з іншых рэспублік і краін. У гагсцях у «Вясёлкі» публікавалі ўжо дзіцячыя часопісі многіх саюзных рэспублік і краін сацыялістычнага лагера, беларуская моваа гаворы з дзецьмі Д. Радары, С. Маршак, А. Барто, С. Міхалкоў, Я. Пярмскі, С. Баруздын, Р. Баумваль, Ю. Мерцынькавічус, М. Стэльмах...

з Беларусі, часта застаюцца сабрамі «Вясёлкі». Нядаўна, напрыклад, адін хлапчук з Далекага Усходу прыслаў разам з пісьмом малюнак мора, якая і пахвалілі, які прыслыў яму «Вясёлку».

Пішучы, дарчы, тыя, якія ўжо выйшаў з часопісі «Вясёлкі». Мне паказалі пісьмо Р. Алімсевава з Казахстана — цяпер ён 23 гады, яна сама стала педагогам, але пера-ранейшаму чытае «Вясёлку».

Дзеці прыслыюць у «Вясёлку» і свае творы. Часопісі атрымлівае ад іх вершы, апаўданаці, малюны, загадкі, гульні, самаробкі. Значная частка гэтай пошты трапляе на часопісныя старонкі. Асабліва — малюны. «Вясёлка» нарэдка наладжвае выставы малюнкаў сваіх чытачоў — тэматычныя, жанравыя, аўтарскія. У канцы мінулага года ў выдавецтва «Беларусь» выйшаў іх хутка рэзюмешу, між іншым) альбом дзіцячых малюнкаў «Усім колерам вясёлкі» — там шырока прадставлены дзеці-аўтары часопісі. Гэта, вразумела, заахвавае дзецей да творчасці, уплывае на іх эстэтычнае выхаванне, дае пэўны кірунак іх фантазіі.

Часопісі шмат дбае пра грамадзянскае, патрыятычнае выхаванне дзецей. Дарчы, ад першага нумара, які выйшаў у 1957 годзе, усе красавіцкія нумары часопісі былі ленынскімі па тэме.

Ленынская тэма дбае велікі ўдзельнікі і багаты матэрыял для выхавання грамадзянскіх пачуццяў і многіх іншых добрых чалавечых якасцяў. Ільчы і дзеці, дзяцінства Валодзі Ульянава, справы Ленына — першыя расказваюць нашым чытачам апаўданаці, вершы, малюны мастакоў.

«Нарадзілася вясёлка — будзе добрая вясна», — прычталі дзесяць гадоў назад дзеці ў першым нумары часопісі. Вясёлка — сімвал радасці, чысціні, прыгажосці. Хай жа часопісі з такою назвай дораць дзецьмі радасці і шчасце, каб добрай быле вясна іхняе жыцця.

На старонках «Вясёлкі» часта друкуецца малюны юных чытачоў. Вось і гэтыя тры будучы змешчаны ў бліжэйшых нумарах часопісі. Дзевяцігадовае Наташа Карней назвала свой малюнак «Шпані прыліцелі». Вясёлкавады Міша Кліма, відэць, марыць пра касманаўтыку. Яго малюнак называецца «На другой планеце». А аднаццацігадовае Тома Кістчанка прыслала ў рэдакцыю малюнак пад назвай «Танец «Свеціць месяці»».

ПІСЬМО З ПОЛЬШЧЫ

КРАКАЎ — ПАРОННА

ТУТ ЖЫЎ І ПРАЦАВАЎ ЛЕНІН

У сённяшняй Польшчы так многа месці, фактаў і спраў звязана з імям Ленына, што пра іх не расказаць у рамках газетнага артыкула. Імя Ленына носіць будынішчы і самы сучасны ў краіне металургічны камбінат пад Кракавам, які стаў сімвалам эканамічных і сацыяльных пераўтварэнняў, што здзейсніліся ў краіне за апошнія гады.

універсітэтаў Еўропы, горадзе выдатных рэвалюцыйных традыцыяў.

«ПАЎЭМІГРАЦЫЯ»

Ленін прыехаў у Кракаў у 1912 годзе, калі ў Расіі зноў узнялася рэвалюцыйная хваля. Тут, у непазасрадній блізкасці ад тагачаснай аўстра-русыяў граніцы, ён мог падтрымаваць больш блізка кантакты з таварышамі, якія дзейнічалі на Радзіме.

Знаходжанне ў Кракаве Н. К. Круцкаса потым назвала ў сваіх успамінах «паўэміграцыяй». Яна пісала, што кракаўская эміграцыя не была падобна на парыжскую або швейцарскую. У Кракаве Ленін і Круцкаса хутка ўстанавілі самыя цесныя сувязі з Расіяй. Ні ў Парыжы, ні ў Швейцарыі не магла былі арганізаваць такога блізкага супрацоўніцтва.

Імя Ленына ўжо тады было добра вядома сярод рэвалюцыйных дзеячоў, у левых лодках польскай грамадзянска-дэмакратычнай партыі «Ульянаў» ільчы за чварць стагоддзя да падзеяў, пра якія ідзе гаворка, стала для палікаў сімвалам барацьбы, сімвалам рэвалюцыі. Гэта пацвярджаецца цікавым

